

STILURILE FUNCTIONALE

Stilul functional este o varianta a limbii care indeplineste functii de comunicare intr-un domeniu de activitate determinat . Orice stil functional apare ca un model care exercita o anumita presiune asupra constiintei vorbitorilor .

Stilul poate fi definit drept : „ Le style c'est l-homme meme„ (= Stilul este omul insusi . „) - Buffon

A. STILUL TEHNICO - STIINTIFIC - indeplineste functia de comunicare in domeniul stiintei si tehnicii . Modalitatile de comunicare sunt : monologul scris (in lucrari si documente stiintifice si tehnice) , monologul oral (in prelegeri , ex puneri , sau comunicari) , dialogul oral (in cadrul colocviilor , seminariilor si dezbaterilor stiintifice) .

Caracteristici :

- corectitudinea : in comunicare sunt preferate variantele literare ale sistemelor limbii ;
- obiectivitatea : comunicarea este lipsita de incarcatura afectiva ; accentul cade pe comunicare de notiuni , cunostinte , idei etc. , astfel ca functia limbajului este cognitiva ; dintr-un text stiintific lipseste cu desavarsire afectivitatea ; autorul , cel care transmite un asemenea mesaj , nu se implica in comunicare , prezinta un adevar stiintific de necontestat , iar receptarea se face obiectiv , pentru ca se adreseaza intelectului , gandirii abstracte , logice .
- accesibilitatea:comunicarile se disting prin claritate , prin precizie si proprietate ; formularile , frazele sunt clare , precise iar topica frazei este fireasca fara inversiuni ; ele sunt insotite adesea de mijloace auxiliare extralingvistice- tabele , diagrame , schite fotografii harti etc. ;
- terminologia : fiecarui domeniu ii este proprie o anumita terminologie (limbaje stiintifice) . Termenii utilizati sunt monosemantici . Lexicul stiintific include numeroase neologisme si cuvinte derivate cu prefixe si pseudoprefixe (antebrat , contraofensiva) sau compuse cu sufixoide si prefixoide (biolog , geografie etc.) Acestora li se adauga utilizarea unor abrevieri , simboluri , semne conventionale , formule stereotipe . _

Dintre compozitiile pe baza textelor stiintifice , amintim :

- analiza stiintifica (filozofica , economica , politica , botanica etc.) ;
- studiul stiintific ;
- comunicarea stiintifica ;
- referatul stiintific ; eseul stiintific .

B. STILUL OFICIAL (ADMINISTRATIV) INDEPLINESTE FUNCTIA DE COMUNICARE in sfera relatiilor oficiale . In ordinea frecventei si a importantei apar urmatoarele modalitati de comunicare : monologul scris (in documente si acte oficiale) , monologul oral (cuvantari in ocazii oficiale) , dialogul scris (

corespondenta oficiala) , dialogul oral (in relatiile oficiale dintre institutii si public) .

Caracteristici :

- stricta respectare a normelor limbii literare : corectitudinea fonetica , gramaticala , ortografica , lexicala si grafica ;
- caracter obiectiv , impersonal ; comunicariile (scrise sau orale) sunt neutre expresiv , lipsite de incarcatura afectiva ;
- accesibilitatea , claritatea si precizia : comunicariile oficiale nu permit decat o singura interpretare ;
- absentia oricarei nuante afective , prezenta formalismului , a exprimarii rigide ; lipsesc lexicul afectiv , mijloacele de expresie figurata , epitetele apreciative .
- specificitatea acestui stil o da utilizarea unor clisee lingvistice de tipul : „Subsemnatul ..... ; ,, In conformitate ....,, ;,, Conform hotararii ....,, etc.
- predomina : formele verbale impersonale , verbele la viitor , diateza reflexiva ,, se vor lua masuri,, ; ,, se aduce la cunostinta ,, etc.

COMPUNERI CU DESTINATIE OFICIALA

- DAREA DE SEAMA ;
- PROCESUL - VERBAL ;
- PLANUL DE MUNCA ;
- NOTA INFORMATIVA ;
- RAPORTUL ;
- DECLARATIA ;
- REFERATUL ;
- MEMORIUL DE ACTIVITATE ;
- AUTOBIOGRAFIA ; CEREREA ;

C. STILUL BELETRISTIC, CARE ARE UN DOMENIU PROPRIU DE MANIFESTARE : DOMENIUL ESTETICULUI . El se opune celorlalte stiluri functionale , in care esentialul il constituie transmiterea de informatii . In stilul artistic transmiterea informatiei este corelata cu efectul produs de o anumita forma de transmitere a informatiei asupra destinatarului . Prin urmare , forma devine element esential si modelator in transmiterea informatiei ; forma , ca epresie a unui continut determinat , este unica si irepetabila .

CARACTERISTICI

- CONVENTIONALITATEA : in timp ce toate celelalte stiluri comunicarea urmareste sa redea realul sau ceea ce este considerat ca real (in cazul unui fals , destinatarul reactioneaza mai devreme sa mai tarziu) , in stilul artistic comunicarea este expresia unei alte realitati imaginate de autor ; destinatarul nu-si pune problema falsului , el stie ca e vorba de fictiune , de conventie ; textul literar scoate in evidenta functia poetica a limbajului deoarece scriitorul este foarte atent nu numai la,, ceea ce spune,, , ci si la ,, cum spune ,, ;
- DESCHIDEREA SPRE TOATE MIJLOACELE DE EXPRESIE , INDIFERENT CARUI STIL FUNCTIONAL AR APARTINE ; se apeleaza la toate sferile

vocabularului , astfel incat in opera literara apar deopotriva : regionalisme ,
elemente de jargon si de argou , arhaisme si neologisme ;
- dintre modalitatile de comunicare : monologul scris (literatura culta) ,
monologul oral (, ultima fiind insotita si de mijloace extralingvistice de expresie (melodica , gestica , dans si mimica) ;
- in naratiuni predomina timpul trecut (perfectul compus in alternanta cu perfectul simplu) , pe cand in descriere , poezie , proza poetica , predomina prezentul .

COMPUNERI PE BAZA DE TEXTE LITERARE

- ANALIZA LITERARA ;
- COMENTARIUL LITERAR ;
- CARACTERIZAREA ;
- PARALELA ;
- SINTEZA TEMATICA ; -
- RECENZIA ;
- COMUNICAREA STIINTIFICA SAU DE SPECIALITATE etc .

D. STILUL PUBLICISTIC este stilul prin care publicul este informat , influentat si mobilizat intr-o anumita directie in legatura cu evenimentele sociale si politice , economice , artistice etc. Modalitatile de comunicare sunt : monologul scris (in presa si publicatii) , monologul oral (la radio si televiziune) , dialogul oral (dezbaterile publice) , dialogul scris (interviuri consemnate scris) .

Caracteristici :

- contopirea celor 2 componente - intelectuala si afectiva , tranzitiva (obiectiva , informativa) si reflexiva (subiectiva , afectiva) , in vederea indeplinirii sarcinilor de informare si formare de convingeri ;
- caracterul eterogen si mobil deoarece se situeaza in mijlocul realitatii cotidiene ;
- apeleaza la elemente specifice celorlalte stiluri , datorita ariei tematice foarte mare si largi pe care o cuprinde mass-media ;
- dintre trasaturile proprii beletristicii , amintim : receptivitatea la termenii ce denumesc notiuni noi (neologisme) , preocuparea pentru inovatia lingvistica (creatii lexicale proprii) , utilizarea unor procedee menite a starni curiozitatea cititorilor ; titluri eliptice , adeseori formate dintr-un singur cuvint , constructii retorice (repetitii , interogatii , enumeratii , exclamatii etc.) , utilizarea larga a sinonimelor ; tendintele de aglomerare sintactica ; tendinta eliminarii conjunctiilor copulative .

COMPUNERI

- ARTICOLUL ;
- CRONICA ;
- REPORTAJUL ;
- FOILETONUL ;
- INTERVIUL ;
- MASA - ROTUNDA ;
- STIREA ;

- ANUNTUL PUBLICITAR etc .

F. STILUL COLOCVIAL (FAMILIAR , COTIDIAN - PRACTIC , VORBIT , ORAL) este stilul comunicarii obisnuite dintre oameni , intr-un anumit mediu socio-profesional . Modalitatile de comunicare sunt : dialogul oral (cea mai frecventa), dialogul scris (schimb de scrisori) , monologul scris (notite , jurnal intim) , monologul oral (relatari si anecdotica , urari , felicitari si toasturi) .

Intrebuintarea acestui stil este generala , este singurul stil ,, stapanit,, de toti vorbitorii si insusit treptat inca din primii ani de viata . Este unicul stil in care este posibila si se realizeaza dezvoltarea spontana , neintentionata a limbii.

CARACTERISTICI :

- naturaletea , relaxarea , degajarea in exprimare : comunicarea nu se supune unor,, reguli,, - factori de constrangere si control in alte stiluri ale limbii ;
- continua oscilare intre economie si abundenta in exprimare . Economia se manifesta prin intrebuintarea cliseelor lingvistice , a abrevierilor de tot felul , dar mai ales prin elipsa , ca urmare a vorbirii dialogate , precum si prin mijloace extralingvistice (mimica , gestic) care permit intreruperea comunicarii , restul fiind sugerat . Abundenta in exprimare este materializata prin repetitie , prin utilizarea zicalelor , proverbelor , locutiunilor si expresiilor , prin evitarea cuvintelor abstracte care sunt substituite prin perifraze .
- incarcatura emotionala : comunicariile sunt pe de o parte expresia directa a starilor emotionale , pe de alta parte ele urmaresc sa impresioneze pe destinatar . Lingvistic , aceasta trasatura este concretizata prin intrebuintarea diminutivelor si augmentativelor , a cuvintelor peiorative , a superlativelor populare si a unor sintagme afective etc.
- inclinatie spre satira si umor , exprimata printr-o varietate de procedee : porecle , contaminari (,, Bine-ai venit nepurcele ! ,,) , calambur (,, Ai iesit la vanatoare de lei ? ,,) unitati neologice (Curat murdar ! ,,) .